

1

Aan Minister van SZW

nota

Kabinetsreactie wetsevaluatie adviesrecht gemeenten bij
schuldenbewind

TER BESLISSING

Datum
28 mei 2026

Onze referentie
2026-

Opgesteld door

Bijlage(n)
3

Aanleiding

In 2021 is in het Burgerlijk Wetboek 1 het adviesrecht voor gemeenten bij schuldenbewinden opgenomen. Het adviesrecht beoogde de regierol van gemeenten op hulp bij schulden te versterken. Gelijktijdig is wettelijk bepaald dat schuldenbewinden enkel nog voor bepaalde tijd worden uitgesproken. Bij de wetswijziging is aangegeven dat na vijf jaar een evaluatie zal plaatsvinden. Bureau Bartels heeft het evaluatieonderzoek uitgevoerd en het eindrapport opgesteld. Bijgaand treft u de kabinetsreactie op het eindrapport. U biedt deze samen met de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aan de Staten-Generaal aan.

Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met de inhoud van de kabinetsreactie en deze te ondertekenen.
- De kabinetsreactie met het onderzoek, na ondertekening door de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, aan de TK en EK te verzenden.

Kernpunten

- De kern van de onderzoeksresultaten is dat het adviesrecht slechts een zeer gering effect heeft op de versterking van de regierol van gemeenten bij het bieden van hulp bij schulden. Hoewel de meeste gemeenten wel bekend zijn met het adviesrecht, wordt slechts door 11% daadwerkelijk gebruik gemaakt van het adviesrecht. Sinds 2021 heeft dit geleid tot slechts drie duurzame wijzigingen van schuldenbewind naar een lichtere vorm van hulp.
- Gemeenten geven aan te verwachten of ervaren dat het adviesrecht tijdrovend is en het moment van adviseren (na de uitspraak schuldenbewind) niet als passend te beschouwen.
- Uit het onderzoek blijken twee positieve elementen van het adviesrecht: het wordt door gemeenten gebruikt als signaalfunctie en het biedt een grondslag voor gegevensdeling tussen de bewindvoerder en gemeente.
- Uit het onderzoek blijkt ook dat alternatieve samenwerkingsafspraken tussen gemeenten en bewindvoerders (convenanten, bijeenkomsten, etc.) veelvuldig worden ingezet.
- De onderzoekers hebben ook expliciet gekeken naar de voor- en nadelen van het naar voren halen van het adviesmoment (voor de uitspraak

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Kabinetsreactie wetsevaluatie adviesrecht gemeenten

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Vijlbrief, J.A. Onderwerp: Free Hand Datum: Onbepaald

schuldenbewind). De verwachting van de onderzoekers is dat dit niet in belang is van de inwoner.

- Het effect van de tijdelijkheid van schuldenbewind kan nog niet worden beoordeeld. De Rechtspraak spreekt schuldenbewinden in de regel voor vijf jaar uit. De eerste bewinden liepen daarmee pas kort na het onderzoek af.
- In de kabinetsreactie geeft u aan dat, hoewel het adviesrecht niet de vooraf beoogde uitwerking heeft, de positieve elementen van het adviesrecht maken dat het kabinet niet voornemens is de wet aan te passen.
- Het kabinet wil wel inzetten op verbetering van het adviesrecht en de samenloop met de alternatieve samenwerkingsvormen. Hiertoe worden gesprekken gevoerd met stakeholders langs drie lijnen: (1) betere borging van de alternatieve samenwerkingsvormen, (2) verbetering informatie-uitwisseling (versnelling) en (3) beter belichten van de positieve elementen van het adviesrecht aan gemeenten.
- Ten slotte geeft u aan samen met de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid in gesprek te gaan met de Rechtspraak over monitoringsgegevens van schuldenbewinden.

Datum
28 mei 2026

Onze referentie
2026-

Vooroverleg stakeholders

De lijnen waarop het kabinet wil inzetten, zijn met de VNG, NVVK en Aegis besproken. Deze zijn bereid hieraan bij te dragen. De VNG heeft daarnaast aangegeven ook nog een eigen zienswijze op het onderzoek te willen bespreken. Dit kan als input dienen voor de vervolggesprekken over de voorgenomen acties.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kabinetsreactie wetsevaluatie adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind	Verzenden aan TK	
2	Kabinetsreactie wetsevaluatie adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind	Verzenden aan EK	
2	Eindrapport wetsevaluatie adviesrecht voor gemeenten bij schuldenbewinden	Verzenden aan TK en EK	

Bijlage

Datum
28 mei 2026

Achtergrondinformatie

Onze referentie
2026-

- Schuldenbewind is een vorm van beschermingsbewind. Beschermingsbewind is een beschermingsmaatregel die valt binnen het stelsel curatele, bewind en mentorschap (CBM).
- Het ministerie van Justitie en Veiligheid is stelselverantwoordelijk voor het CBM-stelsel. SZW is betrokken in het kader van schuldenbewind en de doorstroom naar schuldhulpverlening.
- Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het bieden van hulp bij schulden (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening).
- Er was voorafgaand aan de wetwijziging een forse toename gaande van schuldenbewinden¹. In veel gevallen worden de kosten voor deze bewinden via de bijzondere bijstand van de gemeente betaald. Gemeenten hebben door de jaren heen veelvuldig aangegeven dat door de toename van schuldenbewinden deze kosten fors drukken op het gemeentelijk budget. Gemeenten hebben daarom baat bij een tijdige doorstroom van schuldenbewinden naar gemeentelijk schuldhulpverlening. Het adviesrecht kan daaraan bijdragen. Hiermee wordt de regie van gemeenten op de inzet van schuldenbewind versterkt. Daarnaast kan de tijdelijkheid van bewind bijdragen aan spoedige doorstroming.
- Als een gemeente gebruik wil maken van het adviesrecht, doet de gemeente hiervan melding bij de rechtbank (opt-in). Zodra een inwoner onder schuldenbewind wordt gesteld, wordt de bewindvoerder door de rechtbank geïnformeerd over de opt-in van de gemeente en verstrekt de bewindvoerder financiële gegevens aan de gemeente. De gemeente adviseert aan de rechtbank of zij dit als best passende instrument beschouwt of een lichtere hulpvorm passender is.

¹ Van ruim 12.000 lopende schuldenbewinden in 2014 tot ruim 43.000 in 2024.